

Lehti jota en unohda koskaan

Onko sarjakuvien piirtäminen harmittomampaa hommaa kuin elokuvien ohjaaminen tai rock-laulanta? Ainakaan kovin monet piirtäjät eivät ole onnistuneet kuolemaan niin selittämättömissä olosuhteissa, että asiasta olisi irrommut vastaava salaliittoteorioiden ryöppyä kuin vaikkapa Pasonlinin tai Cobainin tapauksissa. Edes amerikkalaisen undergroundpiirtäjä Vaughn Bodén kohtalosta ei ole saatu kummollista salaliittoparanoiaa aikaiseksi, vaikka hänen tapansa siirtyä ajasta ikuisuuteen olikin kieltämättä erikoinen. Hän kuristui kuoliaaksi vahingossa.

Alunperin väitettiin, että Bodé olisi kuollut koneessa, jonka tarkoituksena oli aivotoiminnan kiihdyttäminen. Sittemmin on väitetty, että tuo vuonna 1975 tapahtunut

kuristuminen olisi tapahtunut pikemminkin eroottisen kiihdytelyn merkeissä. Mikä totuus sitten lieneekään, siitä ainakin ollaan varmoja, että kellään ei olisi voinut olla ainakaan mitään poliittista motivaatiota salamurhata Vaughn Bodé. Vain harva underground-artisti oli epäpoliittisempi kuin Bodé.

Vaughn Bodén tunnetuin luomus on Cheech Wizard, tyyli ja rivo fantasiavelho, jonka suuren tötteröhätun alta näkyy vain trikoopukuinen alaruumis. Sarjakuvan maailma on rakennettu aivan kuin perusesimerkiksi 1960-luvun seksismistä. Kaikki naiset kulkevat aina puolialastomina ja kuvasommiteluisissakin nännit on aina muistettu järjestää keskeisille paikoille. Siinä mielessä Bodén näkemys kuitenkin oli tasapuolinen, että mieshahmot on Cheech Wizardissa kuvattu sammakoiksi, jotka vaeltelevat ympäriinsä pienet kikkelit ihan paljaina.

SEE STICK, OUR NEW FRIEND IS HAPPY... HE SAYS HE LIKES TO GO WITH US AND WALK...

Bodén tarinoiden viehätyksynty kertomusten hienosti toimivan rytmityksen ja piirrosten elävyyden yhteisvaikutuksesta. Piirrookset ovat äärimmilleen yksinkertaistettuja, mutta niiden paksut ääriviivat tuntuvat aina virtaavan veden tapan luonnollisiin uomiinsa paperilla. Ääriviivojen korostuneisuus on tehnyt Bodén hahmoista suosittuja graffititaiteilijoiden piireissä ja tällaista maanalaista reittiä nämä hahmot ovat pompanneet toisinaan esiin Suomessakin. Tosin eräs rap-levykansia kuvittanut artisti on haastattelussa väittänyt, että hänen esikuvansa Vaughn Bodé on eurooppalainen sarjakuvapiirtäjä. Tämänkaltaisen tiedollinen epävarmuus kertoo ainakin sen, että taiteelliset vaikutteet eivät kulje kovin suoria teitä erilaisten maanalaisten kulttuurien välillä.

Vaughn Bodén onnistunein yksittäinen teos saattaa kuitenkin olla Print Mintin julkaisema ja erittäin ytimekkäästi nimetty The Man-lehti. Sen olen löytänyt Turun Alfa-antikvasta erästä hyvin piiloitetusta lehtilaatikosta, johon käsiksi päästäkseen täytyi tunkea päähin kokonaan hyllytön sisään. Alfaan on ehtinyt jo vuosikautia tulla sisään hämärää kamaa niin paljon, että se on pakkautunut lähes läpipääsemättömäksi massaksi.

The Man on vaikuttanut sarjakuvataiteen kehitykseen ainakin antamalla Dave Simille kerronnallisen esikuvan Cerebus-mammuttiee-

pokseen. Cerebus muistuttaa jopa luonteeltaan jonkin verran The Manin nimihahmoa, joka häilyy jossakin itsekkään barbarismin ja omantunnon heräämisen välimaastossa.

Periaatteessa The Man voisi olla realistisempaan suuntaan väännetty näkemys Johnny Hartin Pulterista. Luolamies kulkee kivisessä maastossa ja joutuu toisiaan filosofisen ajattelun kouriin. Kaikista tapahtumista ei kuitenkaan väkisin väännettä vitsejä. Joskus tarinan episodin annetaan päättyä vain olemassaolon suuren mysteerin valtavuuteen. Ehkä kyseessä on sitten se kuuluisa kosminen vitsi.

Kertomuksen rakennuspalikat ovat yksinkertaisia. Miehellä on nälkä ja hän metsästää. Hän puhuu kaiken aikaa Kepille, parhaalle kaverilleen. Ja Keppi todellakin on toisesta päästään terotettu puinen keppi. Se ei keskusteluun vastaa, mutta sen hyödyllisyys on ilmeisesti antanut miehelle aiheen olettaa, että Kepillä on sielu. Mies kesyttää lemmikkikseen liskon ja joutuu toteamaan, että elävän olennon kanssa eläminen vaatii tietynlaista sosiaalista sopeutumista. Lopussa, kun lisko on poissa, jäljellä on tunne suunnattomasta tyhjyydestä ja yksinäisyydestä.

The Manissa Bodé antaa tarinan kulkea eteenpäin koko ajan samana toistuvassa rytmissä. Jokaisella sivulla on neljä ruutua ja jokainen episodi kattaa yhden aukeaman. Koko tarinan ajan toistuva ruutujako tukee kertomuksen pysähtynyttä tunnelmaa ja pakottaa lukijan näkemään pienetkin kuvalliset yksityiskohdat. Käytetty kerronta on niin helppoluukuista, että satunnaisella selaajillakin saattaa olla vaikeuksia sarjakuvan lukematta jättämisessä.

The Man on pieni, lyhyt ja yksinkertainen sarjakuva. Mutta täydellinen.

D.A. Manninen